

Vedenie
18.11.2019

Správa o činnosti a hospodárení UP Archív STU za 2. polrok 2018 a 1. polrok 2019

- Predkladá: **Ing. Dušan Faktor, PhD.**
kvestor
- Vypracoval: **PhDr. Mária Boriková**
vedúca ÚZ Archív STU
- Zdôvodnenie: V zmysle schváleného Harmonogramu predkladania správ o činnosti a hospodárení univerzitných pracovísk a účelových zariadení STU
- Návrh uznesenia: Vedenie STU berie Správu o činnosti a hospodárení UP Archív STU v Bratislave za 2. polrok 2018 a 1. polrok 2019 na vedomie
- a) bez pripomienok
 - b) s pripomienkami

Archív Slovenskej technickej univerzity v Bratislave je odborným informačným pracoviskom s celouniverzitnou pôsobnosťou, ktorého hlavným poslaním je odborné spracovávanie, uchovávanie, ochrana a sprístupňovanie písomných, fotografických a audiovizuálnych dokumentov vzniknutých z činnosti STU, jej fakúlt, pracovísk a významných učiteľov a zamestnancov. Podľa organizačnej štruktúry STU je Archív STU riadený kvestorom STU. Podľa zákona o archívoch a registratúrach je v štruktúre archívov zaradený medzi verejné špecializované archívy a metodicky je riadený Odborom archívov a registratúr Ministerstva vnútra SR. Z vysokých škôl na Slovensku archív s takýmto zaradením majú iba dve univerzity, a to Univerzita Komenského v Bratislave a Ekonomická univerzita v Bratislave.

Financovanie Archívu STU ako centrálne financovanej súčasti STU sa uskutočňuje prostredníctvom prevádzkovej dotácie Rektorátu a v roku 2018 a 2019 z účelovej dotácie na digitalizáciu, schválenou Akademickým senátom STU. Minoritný diel financií je z vlastných zdrojov získaných z úhrady nákladov za služby a správne informácie.

Stav zamestnancov

V druhom polroku 2018 a v prvom polroku 2019 (ďalej len v sledovanom období) bol stav zamestnancov Archívu STU nasledovný:

PhDr. Mária Boriková – plný pracovný úväzok, poverená riadením Archívu STU

Mgr. Adriana Káňovičová – plný pracovný úväzok

Mgr. Martin Kristeľ – plný pracovný úväzok uzavretý od 1.5.2018 na jeden rok, dňa 30. apríla 2019

predĺžený o ďalší rok

Mgr. Markéta Pálffyová – plný pracovný úväzok.

Činnosť Archívu STU možno rozdeliť na päť hlavných oblastí:

1. metodická činnosť MV SR, spolupráca s archívami, predarchívna starostlivosť
2. ochrana, evidencia a sprístupňovanie archívnych dokumentov
3. využívanie archívnych dokumentov
4. odborná kultúrno-propagačná činnosť
5. zabezpečenie chodu pracoviska.

1. Metodická činnosť MV SR, spolupráca s archívami, predarchívna starostlivosť

Od 1. marca 2019 vstúpila do platnosti novela vyhlášky č. 410/2015 Z. z. o podrobnostiach výkonu správy registratúry orgánov verejnej moci a o tvorbe spisu. Následne v júni 2019 sa Archív STU zúčastnil školenia organizovanom Odborom archívov

a registratúr MV SR ohľadom uplatňovania tejto novely, hlavne úpravy registratúrnych poriadkov organizácií. Z toho dôvodu bude musieť byť revidovaný aj Registratúrny poriadok STU, ktorý je v platnosti od 1. apríla 2016. Archív vyzval k spolupráci jednotlivé oddelenia rektorátu a fakúlt a po sumarizácii pripomienok pristúpi k úprave Registratúrneho poriadku STU, tak aby vyhovoval novým požiadavkám modernej správy registratúry podľa platnej vyhlášky.

V marci 2019 sa zamestnanci archívu zúčastnili pravidelného každoročného stretnutia verých špecializovaných archívov v Liptovskom Mikuláši. Tohtoročnou témou stretnutia boli aktuálne legislatívne zmeny v oblasti archívov a registratúr, evidencia archívneho dedičstva a nové pravidlá pre spracovanie archívnych fondov.

V rámci udržiavania dobrých kolegiálnych vzťahov s inými archívmi pracovníci archívu v septembri 2018 absolvovali návštevu v Parlamentnom archíve, kde si na pôde Národnej rady SR prezreli výstavu 100 rokov od vzniku ČSR. V októbri 2018 sa zúčastnili prehliadky dvoch archívov vo Viedni, a to Archívu krajiny a mesta Viedeň a Dynastického archívu Habsburgovcov. V rámci osláv 100. výročia vzniku Univerzity Komenského v Bratislave v marci 2019 navštívili výstavu insígní UK a výstavu o histórii UK určenú pre študentov vo vestibule Právnickej fakulty UK a v júni 2019 výstavu k 100. výročiu vzniku UK v Mestskom múzeu v Starej radnici v Bratislave. Hlavnými organizátormi týchto akcií boli kolegovia z Archívu UK.

Predarchívna starostlivosť

V sledovanom období v rámci metodického usmerňovania registratúrnych stredísk na rektoráte a fakultách STU prebehli kontrolné návštevy: na Rektoráte 19.7.2018 a 6.6.2019, na FEI 25.9.2018 a 1.6.2019, na FA 6.12.2018 a na MTF 30.1.2019. Pretože FCHPT ako jediná súčasť STU nemá centrálnu registratúrnu stredisko, kontrolná činnosť je o to náročnejšia a zodpovedná pracovníčka archívu musela metodicky riadiť a spolupracovať s jednotlivými oddeleniami dekanátu.

Okrem kontrolných návštev uskutočnili zamestnanci archívu ohľadne správy registratúry a predarchívnej starostlivosti na jednotlivých oddeleniach rektorátu a fakúlt podľa potreby viaceré návštevy, či poskytli viaceré konzultácie telefonicky alebo mailom.

V sledovanom období sa uskutočnilo dokončenie vyradovacieho konania prebraním archívneho materiálu zo Strojníckej fakulty (celkovo 65 bm) a prebraním archívneho materiálu

z dvoch špecializovaných registratúr na Rektoráte STU, a to Útvaru hlavného kontrolóra STU a Ekonomického útvaru (celkovo 0,34 bm).

Na FCHPT prebehlo začiatkom roka 2019 vyradovacie konanie a vo februári 2019 prišiel z Odboru archívov a registratúr MV SR súhlas s vyradením registratúrnych záznamov. Zatiaľ nebol archívny materiál presunutý z fakulty do Archívu STU.

2. Ochrana, evidencia a sprístupňovanie archívnych dokumentov

Priestorové vybavenie

Za sledované obdobie neprišlo k žiadnym zmenám v priestorovom vybavení pracoviska. V rámci nového preskupenia jednotlivých fondov, vyplývajúceho z pridelenia novej miestnosti v nedávnej minulosti, bolo dokončené uloženie archívnych škatúl s ponechaním voľných miest pre zaradenie nových prírastkov. Následne bol vypracovaný Lokačný prehľad uloženia archívnych dokumentov v depozitoch archívu.

Rozhodnutím kvestora STU prišlo od 17.6.2019 k zrušeniu Archívu STU ako pracoviska so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru.

Evidencia, sprístupňovanie a ochrana archívnych dokumentov

Vo fonde Rektorátu STU boli spracované vedecké rady STU (SVŠT), signatúra A II/4 – čo predstavuje nový prírastok 15 škatúl a boli k im vypracované lístkové inventárne záznamy.

Do evidencie Zbierky fotografií, fotonegátívov a diapozitívov k dejinám STU pribudlo 67 ks digitálnych fotografií a 75 ks videozáznamov.

Do evidencie Zbierky medailí a plakiet k dejinám STU sme získali 72 medailí.

Do knižnice Archívu STU bolo prevzatých 56 ks knižných publikácií od darcov.

K osobnému fondu bývalého rektora STU J. Trokana sme od jeho manželky prevzali ďalší materiál, a to osobné doklady (1 škatuľa), 25 ks publikácií, ktoré budú preradené do knižnice Archívu STU a 94 ks fotografií, ktoré budú preradené do Zbierky fotografií.

Digitalizácia archívnych dokumentov

V sledovanom období pokračovala digitalizácia archívnych dokumentov. V auguste 2018 bola odovzdaná siedma skupina dokumentov na skenovanie externej firme a po spracovaní a odovzdaní následne prebehlo nahratie 87 919 kópií na server STU v Centre výpočtovej techniky a bol umožnený prístup k nim z PC pracovníkov Archívu STU.

Na serveri STU sa v súčasnosti nachádzajú:

1. presné kópie originálov, tzv konzervačné kópie vo formáte TIFF a
2. študijné kópie vo formáte JPG a PDF.

V septembri 2018 pristúpil Archív STU k druhej časti procesu digitalizácie, a to k príprave prostredia pre užívateľov. Spojením digitálnych kópií s metadátami z existujúcej databázy Archívu STU v systéme ProArchiv Inventáre bolo umožnené vyhľadávanie potrebných informácií k uloženým digitálnym kópiám.

Tak postupne Archív STU napĺňa zámer, ktorý si stanovil na začiatku projektu „Prvá etapa digitalizácie Archívu STU“:

- ochrana originálov tým, že sa nebudú používať a ostanú uložené a chránené v depozite
- na serveri STU sú uložené verné kópie originálov – pre prípad straty alebo zničenia originálov
- na štúdium sú pripravené študijné (pracovné) kópie, zatiaľ na prezenčné bádanie v bádateľni archívu.

3. Využívanie archívnych dokumentov

Za sledované obdobie prejavilo záujem o štúdium archívnych dokumentov 14 bádateľov k nasledovným témam:

2. polrok 2018:

1. L. Derčalková, Vydavateľstvo Spektrum STU	výber fotografií pre kalendár STU
2. Ing. R. Wagnerová, Alumni klub STU	výročia emeritných profesorov
3. Ing. arch. L. Kristeková, ÚSTARCH SAV	ŠUR a budova na Vazovovej 5 – k výstave
Nebojme sa moderny
4. Ing. arch. S. Ščepánová, FA	Architekt A. Balán – autor budovy na
Vazovovej 5
5. prof. L. Jurišica, FEI	Pocta prof. V. Kalašovi – k 90. výročiu
narodenia
6. doc. J. Šebesta, SAV	Život a dielo D. Ilkoviča – príprava
monografie
7. Mgr. art. L. Mešková, súbor Technik	výber fotografií k výročiu súboru Technik
8. Ing. E. Danková – Poliaková	prof. F. Poliak – zakladateľ TU Košice

1. polrok 2019:

1. Mgr. D. Haberland, SNG	Architekt J. Lichner v súvislosti s
fortifikačnou
2. prof. M. Dulla, FA	architektúrou na Slovensku)
3. Bc. A. Sládečková	Českí architekti na Slovensku (Koula,
Hruška)
4. prof. M. Uher, FCHPT	Moderní fotografi architektúry 20. storočia
(R.Müller)
5. Ing. R. Wagnerová, Alumni klub STU	edícia Osobnosti FCHPT (Pelikán,
Zanzotto)
6. doc. J. Šebesta, SAV	výročia emeritných profesorov
Ing. A. Prokeš.

Archív STU v sledovanom období v oblasti vydávania správnych informácií:

- vydal 274 potvrdení o štúdiu na STU pre účely sociálneho zabezpečenia, z toho 254 spoplatnených, 20 nespoplatnených pre Sociálnu poisťovňu a 1 spoplatnené potvrdenie o absolvovaní doplňujúceho pedagogického štúdia
- vypracoval 45 podkladov pre vystavenie duplikátov diplomov, resp. výpisov z knihy diplomov inžinierskeho a bakalárskeho štúdia a 17 podkladov pre verifikáciu štúdia na STU, ktoré spoplatnil útvar vzdelávania a starostlivosti o študentov R STU
- pre študijné oddelenia fakúlt poskytol 8 podkladov pre vystavenie duplikátu vysvedčenia o štátnej skúške
- vydal podklady pre vystavenie kópie diplomu CSc. pre útvar vedy a medzinárodnej vedeckotechnickej spolupráce R STU

Pri stanovení výšky úhrad za poskytnuté služby a za vydávanie a doručenie správnych informácií pre úradnú potrebu sa postupovalo podľa Cenníka úhrady nákladov Archívu STU.

4. Odborná kultúrno-propagačná činnosť

Najvýznamnejším počinom Archívu STU za sledované obdobie bola príprava vydania publikácie *Profesori STU 1937 – 2017*. Náročná heuristická práca spočívala v získavaní osobných údajov a fotografií profesorov menovaných v období rokov 2008 – 2017 a kontrole údajov už uverejnených v poslednom vydaní publikácie v roku 2007. Získavanie údajov sa uskutočňovalo podľa zákona na ochranu osobných údajov a nariadenia GDPR, teda s písomným súhlasom dotknutých profesorov na spracovanie ich osobných údajov. V marci až apríli 2019 prebehli posledné úpravy a korektúry a v júni 2019 bola publikácia vytlačená v náklade 400 kusov.

Okrem toho pracovníci Archívu STU plnili aj ďalšie úlohy v tejto oblasti:

- poskytli konzultácie a na záver posudzovali dizertačnú prácu Mgr. M. Glossovej na tému *Previerky a vylučovanie študentov slovenských vysokých škôl v rokoch 1948 – 1960 ako nástroj výchovy lojálnych elít*
- poskytli výsledky vlastného výskumu a spolupracovali s Ing. arch. S. Sčepánovou pri získavaní poznatkov k dizertačnej práci o architektovi A. Bálanovi ako autorovi budovy Rektorátu STU na Vazovovej 5
- spolupracovali pri akcii *Noc múzeí*, ktorá prebehla 18. mája 2019, kedy bola budova Rektorátu STU na Vazovovej 5 prezentovaná širokej verejnosti ako významná

funkcionalistická stavba s prepojením na históriu Školy umeleckých remesiel, ktorá v tejto budove sídlila v rokoch 1928 – 1939

- v periodiku STU Spektrum publikoval články: Spomienka na Tatianu Sikorovú - nekrológ k úmrtiu bývalej vedúcej Archívu STU (M. Pálffyová), prof. Ing. Dr. techn. Jozef Trokan – k 100. výročiu narodenia bývalého rektora STU J. Trokana (M. Boriková) a Profesor Trokan – iniciátor vzniku druhých insígnií našej univerzity (A. Káňovičová) – vzniku tohto článku predchádzal výskum súčasného stavu a uloženia insígnií a talárov na R STU a fakultách
- pri príležitosti 100. výročia narodenia bývalého rektora STU prof. Jozefa Trokana zabezpečili v priestore Rektorátu STU vývesku so životopisom a fotografiou
- uskutočnili základný výskum archívnych dokumentov v archíve a možnosti v iných pamäťových inštitúciách pre spracovanie histórie k 30. výročiu Nežnej revolúcie v roku 1989 v súvislosti s STU
- na požiadanie útvaru práce s verejnosťou R STU vypracovali na základe štúdia archívnych dokumentov historický vývoj akademických obradov na našej univerzite
- spracovali historický vývoj názvu našej univerzity (Vysoká škola technická v Košiciach – Slovenská vysoká škola technická v Bratislave – Slovenská technická univerzita v Bratislave)
- pre Ústav urbanizmu FA vypracovali zoznamy diplomantov a aspirantov učiteľov – urbanistov a témy diplomových prác učiteľov – urbanistov
- uskutočnili výber archívnych dokumentov, ktoré poskytli organizátorom spomienkového stretnutia na FEI k nedožitým 90. narodeninám prof. V. Kalaša, ktorého sa tiež zúčastnili
- spolupracovali s Alumni klubom STU nielen poskytovaním údajov pri výročiach členov klubu, ale aj pri organizovaní a propagácii pravidelných stretnutí organizovaných Alumni klubom
- vypracovali heslo prof. A. Piklera pre Biografický lexikón Slovenska
- na požiadanie žiadateľov vypracovali rešerše k pôsobeniu učiteľov STU: prof. J. Kožoušek, doc. N. Podtjagin, Ing. B. König, JUDr. F. Ondriáš, učiteľia Ústavu robotiky a kybernetiky FEI.

5. Zabezpečenie chodu pracoviska

V posledných rokoch Archív STU zápasí s narastajúcou zložitou agendou, týkajúcou sa materiálneho zabezpečenia pracoviska. Keďže Archív STU nemá na zabezpečenie tejto činnosti poverenú pracovnú silu, túto funkciu supluje vedúca pracoviska spolu s jednou

pracovníčkou, a to často na úkor odbornej archivárskej práce, najmä v oblasti predarchívnej starostlivosti a spracovávaní archívnych dokumentov.

Hospodárenie Archívu STU k 30.6.2019 – obdobie 2. polrok 2018 až 1. polrok 2019

Prevádzka centrálné financovanej súčasti Archívu je financovaná a teda aj náklady a výnosy sa účtujú z 2 zdrojov financovania:

- Dotácia
- Vlastné zdroje.

1. Hospodárenie od 1.7.2018 do 31.12.2018:

Dotácia:

Pracovisko je centrálné financovaným pracoviskom. Celouniverzitné aktivity (pre sledované obdobie ju predstavuje digitalizácia archívnych dokumentov a úprava priestorov) sú financované z dotácie pridelenej Akademickým senátom STU. Mzdy zamestnancov pracoviska sú hradené z neúčelovej dotácie pridelenej rozpisom dotácie Rektorátu.

K 31.12.2018 pracovisko vyčerpalo bežnú neúčelovú dotáciu Rektorátu vo výške 36594,19 €, z toho

- Mzdy 26717,74 €
- Odvody 9423,99 €
- Tvorba sociálneho fondu 288,27 €
- Nemocenské dávky 164,19 €.

Na rok 2018 bolo Akademickým senátom STU schválených 15000 € na digitalizáciu a 37000 € na úpravu priestorov. Z toho v 1. polroku 2018 bolo prijatých 33500 € a v 2. polroku 2018 18500 €, spolu 52000 €.

V 2. polroku 2018 bolo vyplatených 15000 € na digitalizáciu. Dotácia na úpravu priestorov nebola čerpaná, a to z dôvodu hľadania vhodných priestorov pre umiestnenie registratúrneho strediska. K 31.12.2018 zostatok finančných prostriedkov na účte predstavoval sumu 40039,24 €.

Vlastné zdroje:

Stav finančných prostriedkov k 31.12.2018 na bežnom účte bol vo výške 2452,13 €.

Výdavky k 31.12.2018 predstavovali 3894,65 €.

Príjmy pracoviska boli v celkovej sume 5503,94 €, z toho preúčtovanie nákladov a výdavkov z pracoviska Rektorátu (901000) bolo v sume 4705,19 € a suma 798, 75 € bola naučovaná pracovisku 902010 (Archív) za vydanie dokladov o štúdiu § 67 a služby bádateľom.

Náklady k 31.12.2018 boli vo výške 3881,95 €, a to:

- 501 – Spotreba materiálu 3467,38 €
- 512 – Cestovné 97,30 €
- 518 – Ostatné služby 237,63 €
- 527 – Zákonné sociálne náklady – príspevok na stravovanie 79,64 €.

2. Hospodárenie od 1.1.2019 do 30.6.2019:

Dotácia:

K 30.6.2019 pracovisko vyčerpalo bežnú neúčelovú dotáciu Rektorátu vo výške 41067,45 €, z toho

- Mzdy 29874,76 €
- Odvody 10665,40 €
- Tvorba sociálneho fondu 348,46 €
- Nemocenské dávky 178,83 €.

V roku 2019 Archívu STU neboli pridelené dotačné zdroje AS. Zostatok dotácie z roku 2018 bol 40039,24 €. Tento bude použitý na zariadenie registratúrneho strediska v období 2. polroka 2019.

Vlastné zdroje:

K 1.1.2019 bol zostatok finančných prostriedkov z predchádzajúceho obdobia na bežnom účte 2452,13 €.

K 30.6.2019 na bežnom účte pracovisko disponovalo finančnými prostriedkami vo výške 2922,33 €.

Výdavky k 30.6.2019 predstavovali 577,00 €.

Príjmy pracoviska k 30.6.2019 boli vo výške 1039,20 €, a to za vydanie dokladov o štúdiu § 67 a služby bádateľom.

Náklady k 30.6.2019 boli vo výške 250,88 €, a to:

501 – Spotreba materiálu 113,65 €

512 – Cestovné 70,14 €

518 – Ostatné služby 67,09 €.